

nrc.nl plaatst cookies om een optimale gebruikerservaring te kunnen bieden. De cookies worden ingezet om het gebruik van de website te monitoren en analyseren zodat we de website kunnen verbeteren. Daarnaast plaatsen we cookies die het mogelijk maken content te delen via social media en om de inhoud van de site en advertenties af te stemmen op uw voorkeuren. Dit soort cookies kunnen ook geplaatst worden door derden. Door deze melding weg te klikken of gebruik te blijven maken van deze site stemt u hiermee in. [Lees meer over cookies op nrc.nl](#)

Akkoord

Onbeperkt nrc.nl

Alle abonnementen

Binnenland

Buitenland

Economie

Cultuur

Sport

Opinie

Wetenschap

Tech & Media

Mogen zikavrouwen abortus plegen?

Zika-epidemie in Latijns-Amerika In Latijns-Amerika ligt door de epidemie een schaduw over zwangerschap. Wordt abortus, verboden in veel landen, nu bespreekbaar?

Floor Boon 9 februari 2016

Een zeven maanden zwangere vrouw wacht op onderzoek in een ziekenhuis in Recife. In Brazilië heerst het zikavirus.

Foto Felipe Dana/AP

Het kan je zomaar gebeuren. Na het (blijde) nieuws dat je een kind verwacht, dringt het besef zich op dat je ongeboren baby mogelijk zwaar gehandicapt ter wereld komt. Zeker weten doe je dat niet: die bevestiging is pas mogelijk aan het einde van het tweede trimester van de zwangerschap. En nu sta je voor de vreselijke beslissing: wil je dit kind houden of niet?

Voor dit dilemma staan duizenden vrouwen in Latijns-Amerika, waar het zikavirus zich rap verspreidt. Zika wordt in verband gebracht met microcefalie, een aandoening waarbij kinderen met kleine schedels ter wereld komen, waardoor de hersenen zich niet voldoende kunnen ontwikkelen. De causale relatie tussen zika en hersenafwijkingen bij ongeboren baby's staat niet onomstotelijk vast. Toch is de paniek groot. De Wereldgezondheidsorganisatie noemt de zika-epidemie een internationale noodsituatie.

Overheden in Latijns-Amerika roepen vrouwen op niet zwanger te worden. Tegelijk ontbreekt het op het continent aan seksuele voorlichting, hebben weinig vrouwen toegang tot anticonceptie en is abortus in de meeste landen verboden. Op het vroegtijdig beëindigen van een zwangerschap staan zelfs gevangenisstraffen, oplopend tot veertig jaar.

Sociale ongelijkheid

Toch plegen jaarlijks ruim vier miljoen vrouwen clandestien abortus in Latijns-Amerika, zo becijferde het Amerikaanse Guttmacher Institute, dat wereldwijd cijfers over abortus verzamelt.

Zika doet gezondheids- en vrouwenrechtenorganisaties noodkreten slaken om de abortuswetgeving te versoepelen. „Zeker de helft van de zwangerschappen in Latijns-Amerika is niet gepland”, zegt Carmen Barroso, directeur Latijns-Amerika van de Internationale Federatie voor Gepland Ouderschap (IPPF), een ngo die zich inzet voor seksuele rechten. „Vooral arme vrouwen in rurale gebieden zijn de dupe”, vertelt ze aan de telefoon.

„Zij hebben slecht toegang tot anticonceptie, leven vaak op plekken waar nauwelijks aan muggenbestrijding wordt gedaan en ze hebben minder informatie. Deze crisis weerspiegelt de sociale ongelijkheid in Latijns-Amerika.”

Vorige ○○○ Volgende

De gezondheidszorg is vaak niet toegerust om het groeiend aantal kinderen met microcefalie te behandelen. Lokale partnerorganisaties van IPPF mengen zich in het debat over abortus en werken waar mogelijk samen met overheden. „Heel belangrijk”, zegt Barroso, „want overheden laten vrouwen, zeker gemarginaliseerde groepen zoals jonge, zwarte en inheemse vrouwen, in de steek. Je kunt wel oproepen niet zwanger te worden, maar hoe moet dat bijvoorbeeld in Honduras, waar zelfs de morningafterpil verboden is?”

Vrije keuze

Het leidt tot opmerkelijke initiatieven. In Brazilië wil een groep activisten via een proefproces bij het hooggerechtshof afdwingen dat zwangeren met zika abortus mogen plegen. In Brazilië is abortus alleen toegestaan na verkrachting, wanneer het leven van de moeder in gevaar is of wanneer een ongeboren kind geen hersenen heeft (anencefalie) en niet levensvatbaar is. In andere gevallen gelden celstraffen tot drie jaar.

„Wij willen dat vrouwen het recht hebben abortus te plegen vanaf het moment dat ze geïnfecteerd zijn met zika, ook al is dan nog niet duidelijk of het kind ook microcefalie heeft”, zegt Debora Diniz, initiatiefnemer van het proefproces en antropoloog bij Anis, een instituut voor bio-ethiek. Haar groep kreeg in 2012 voor elkaar dat anencefalie werd opgenomen als uitzondering in de abortuswetgeving.

„Abortus moet een vrije keuze zijn”, zegt Diniz.

„Deze tragedie toont hoe wreed criminalisering van abortus is voor vrouwen.”

‘VROUWEN MOETEN ZELF KUNNEN BESLISSEN’

Women on Web maakte onlangs bekend gratis abortuspillen te verstrekken aan vrouwen in landen waar zika voortkomt. De Canadese organisatie, voortgekomen uit Women on Waves (bekend van de abortusboot), maakt zich hard voor het recht op abortus in landen waar dat illegaal is. Vrouwen die ongewenst zwanger zijn kunnen bij Women on Web pillen bestellen en zo hun zwangerschap tot negen weken beëindigen.

Rebecca Gomperts, directeur van Women on Web: „We zien een grote toename in het aantal verzoeken om een abortuspakket van vrouwen uit landen waar zika nu heerst. Ik heb geen cijfers, die publiceren we binnenkort in samenwerking met de Amerikaanse universiteit Princeton. Maar het aantal aanvragen is in korte tijd zeker verdubbeld.”

Gomperts' zorg is dat vrouwen anders op zoek gaan naar onwettige middelen waarbij hun veiligheid in het geding is. „We vragen een donatie van 70 tot 90 euro. Maar als vrouwen dat niet kunnen betalen, krijgen ze het gratis.”

De relatie tussen zika en hersenafwijkingen bij de ongeboren baby is (nog) niet bewezen. Volgens Gomperts is dat geen reden om voorlopig terughoudend te zijn. „Het is wel een reden om vrouwen uit zikalanden extra goed te informeren. Met zo veel berichtgeving over de infectie-uitbraak verdwijnen feiten gemakkelijk naar de achtergrond.”

Women on Web legt vrouwen uit dat de relatie tussen zika en microcefalie niet 100 procent is vastgesteld. „Als het gaat om een gewenste zwangerschap is dat nog extra van belang. Het is natuurlijk volstrekt legitiem als vrouwen het risico willen nemen. Willen ze dat niet, dan wijzen we hun er ook op dat ze lokaal hulp kunnen zoeken. Want in sommige landen zijn er in het geval van een geboortefwijking ook uitzonderingen toegestaan.”

[Mail de redactie](#)

Lees ook deze artikelen

MICROCEFALIE

Is Zika wel de echte boosdoener?

Nog steeds is onduidelijk wat de stijging van het aantal baby's in Brazilië met een te klein hoofd verklaart.

ZIKAVIRUS

Zwanger en als de dood voor muggen

Word voorlopig niet zwanger, adviseren Brazilië en andere Latijns-Amerikaanse landen ouders met kindervens.

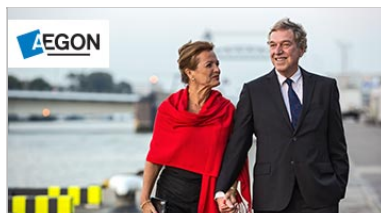
08 FEBRUARI 2016

27 JANUARI 2016

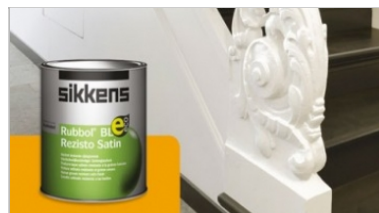
Breng je liefde verder.

ValentijnSpecial: België. Reis nu samen voor maar €49 retour naar elk station in België!

Uw Lijfrente komt vrij?

Regel uw uitkering direct online!
Alleen bij Aegon: slechts €150,-

Sikkens Rubbol BL Rezisto

Bescherm je houtwerk extreem goed met Sikkens Rubbol BL Rezisto

Trending

FACEBOOK

Asscher reageert op scheldpartijen op Facebook

ASSOCIATIEVERDRAG

Alles wat je moet weten over het Oekraïne-referendum op 6 april

BAD AIBLING

Zeker negen doden en 100 gewonden bij treinongeluk Duitsland

UITZETTING

Voor Pekar houdt het op. Hij moet het land uit

ABONNEMENTSMODEL

Zo kom je de dag door zonder één los product te kopen

Veel gedeeld

FACEBOOK

Asscher reageert op scheldpartijen op Facebook

UITZETTING

Voor Pekar houdt het op. Hij moet het land uit

ASSOCIATIEVERDRAG

Alles wat je moet weten over het Oekraïne-referendum op 6 april

Nog even en de zzz'er is verdwenen

OUDERENZORG

Zonder geheugen de wijde wereld in

Over NRC

Auteursrecht
Privacyverklaring
Leveringsvoorwaarden
Cookies
Colofon

Contact

Redactie
Opinieredactie
AdSales
Klantenservice

Mijn NRC

Inloggen
Account aanmaken
Digitale editie
Mijn abonnementen
Service & bezorging

NRC Websites

NRC Q
NRC Media
NRC Carrière
NRC Live
NRC Webwinkel

